

Repetició i elisió de preposicions

per Carles Riera

Hem observat que en el català escrit d'aquests darrers temps hom vacil·la, a vegades, a l'hora de repetir o no una preposició davant determinats sintagmes en sèrie. Es tracta d'una qüestió d'estilística que val la pena d'estudiar. Ho fem en aquest treball.¹

En principi, per lògica gramatical i claredat, un terme afectat per una relació prepositiva ha d'anar precedit de la preposició corresponent. Ara bé, quan el terme és més d'un, o sia que forma part d'una sèrie, hi intervé el principi d'economia lingüística fent que es pugui, o fins i tot sigui convenient, elidir la preposició en determinats casos, mentre que en altres casos, sobretot quan hi ha possible ambigüïtat, no es pot fer l'elisió, o no és convenient de fer-la. Vegem-ho en detall.

EL FENOMEN DE L'ELISIÓ

De fet, l'elisió és un fenomen general que afecta, a més de les preposicions, altres categories gramaticals. Vegem tot seguit, a tall il·lustratiu, alguns casos amb eliminació de forma verbal [exemple 1], de pronom [exemples 2-3], de conjunció [4] i d'article [5]² (subratllem la forma que serà elidida i assenyallem amb el signe Ø el lloc de l'elisió)³:

[1] *El nen comença per diferenciar ombres i moviments, aprèn a enfocar correctament a qualsevol distància, Ø a coordinar els dos ulls per tal de fusionar la imatge de cada un d'ells a nivell de cervell, Ø a moure els ulls de forma ràpida i amb precisió, i finalment, Ø a extreure el màxim d'informació d'allò que veu en el que processa al cervell.*

Notem que perquè puguem elidir la forma verbal en els enunciats successius d'una sèrie, cal que es tracti de construccions verbals homogènies: *aprèn a*

enfocar, aprèn a coordinar, aprèn a moure i aprèn a extreure [exemple 1].

[2] *Ells ex banyen i Ø dutxen cada dia* (construcció reflexiva).

[3] *Una tècnica mitjançant la qual ex prevenen i Ø resolen problemes visuals* (construcció passiva reflexa).

[4] *Cal extirpar els cànchals quirúrgicament, sobretot si dificulten la respiració, Ø produeixen una veu nasal o Ø són responsables d'infeccions reiterades d'oida.*

[5] *Els sastres, Ø barreters i Ø sabaters consideraven que...*

Notem també que a vegades els elements elidits poden ser més d'un: pronom feble + verb [exemples 6 i 7], preposició + adjectiu possessiu precedit d'article [exemple 8], preposició + article [exemple 9], preposició + pronom relatiu [exemple 10]:

[6] *Eren espais que conservaven viva l'energia de la gent que hi ha via estat, Ø viscut o, simplement, Ø passat una nit.*

EXPLICACIÓ: En l'exemple anterior s'elideix una part de forma verbal (el verb auxiliar *haver* dels temps compostos) i el pronom feble locatiu *hi*.

[7] *Les proves d'acimetria diferencien si una persona hi sent bé, Ø poc o Ø malament.*

[8] *Els fàrmacs antidepressius tricíclics (ADT) s'han considerat, per la seva eficàcia, Ø amplia experiència d'ús i Ø baix cost, fàrmacs de primera elecció per al tractament de la depressió.*

[9] *L'esput hemàtic es produeix a causa de l'esquinçament de vasos sanguinis bronco-pulmonars i les característiques depenen de la causa i Ø grau de l'hemorràgia.*

[10] *Les coses en què penso i Ø confio.*

CONCEPTES PREVIS

Centrant-nos, però, en l'elisió de preposicions, primer definirem uns quants conceptes que haurem de manejar i després passarem a la casuística:

¹ Dec als gramàtics Josep Ruaix i Albert Jané interessants observacions sobre els esborranys del present text.

² Sobre l'article, vegeu «Presència o absència de l'article», dins Josep RUAIX, *Català complet / 2. Curs superior de llengua*, Ruaix, Moia 1998, pp. 89-90.

³ Insistim que aquest nostre estudi es refereix únicament al fenomen de la repetició o elisió d'un element gramatical que apareix en el primer sintagma, frase o oració; tota altra és la qüestió quan l'element gramatical ha d'aparèixer, o no, ja en el primer sintagma, frase, etc., com és el cas de l'exemple [1] que hauria de ser segons [2]:

[1] *La incontinència anal terminal arriba a comportar problemes en els pacients, com ara els trastorns de personalitat, depressió i inadaptació social.*

[2] *La incontinència anal terminal arriba a comportar problemes en els pacients, com ara Ø trastorns de personalitat, depressió i inadaptació social.*

Si *problemes* no duu article (és un element genèric, indeterminat), tampoc no n'han de dur *trastorns de la personalitat, depressió i inadaptació social*.

- 1) **HOMOGENEÏTAT/HETEROGENEÏTAT.**— L'elisió o no de preposicions depèn a vegades de l'homogeneïtat o heterogeneïtat dels elements de la sèrie. Doncs bé, entenem per termes homogenis aquells que pertanyen a la mateixa categoria gramatical, mateix gènere o nombre i tenen la mateixa estructura; altrament parlem de termes heterogenis. Els exemples es veuran dins la casuística.
- 2) **CONTRACCIÓ / NO CONTRACCIÓ.**— El fenomen que estudiem depèn també de la contracció o no contracció entre preposició i article. Com és sabut, quan es troben les preposicions *a, de, per* (o combinacions que continguin aquestes formes, com ara *cap a, fins a, per a; des de;* etc.) amb els articles *el, els* es produeixen els articles (o formes) contractes; quan no es donen aquests casos no hi ha contracció.
- 3) **TONICITAT/ATONICITAT.**— Finalment, també intervé en el fenomen la tonicitat o la atonicitat, perquè de preposicions n'hi ha de dos tipus: àtones o febles (*a, amb, de, en, per* i *per a*) i tòniques o fortes (totes les altres).

CASUÍSTICA

Passant a la casuística, establim tres apartats: I. Obligatòriament amb repetició; II. Preferentment amb repetició, i III. Preferentment amb elisió.

I. Obligatòriament amb repetició

La repetició de preposició és obligatòria quan amb l'elisió es produirien ambigüitats⁴. Les ambigüitats poden ser de quatre tipus: 1) per diversa possibilitat de segmentació; 2) per possibilitat de dues preposicions; 3) per possibilitat de diversa interpretació de la conjunció *o*; 4) per possible contrarietat lingüística en la segmentació. Advertim que l'ambigüitat molt sovint queda, de fet, resolta pel context o pel coneixement que el lector té del tema. De tota manera, si la llengua disposa d'uns recursos per a expressar-se més clarament, aquests recursos s'han d'usar, i així la claredat ja no depèn del context o del coneixement del tema, sinó de la mateixa expressió gramatical. Vegem-ho en detall.

1. Per diversa possibilitat de segmentació

Un dels principals motius per a repetir la preposició davant els diversos components d'una sèrie és evitar l'ambigüitat deguda a les distintes possibilitats en la segmentació del discurs. N'hi ha diferents casos.

- a)** Possibilitat de confondre un complement determinatiu del subjecte amb un altre subjecte.

Si no repetim la preposició en el segon element, sembla que aquest estigui coordinat al primer, quan en realitat hi està subordinat:

[11] *Les malalties del pulmó i de la pleura poden provocar dolor.*

EXPLICACIÓ: Sense repetir la preposició *de* en «de la pleura», no seria prou clar que estem parlant de dos tipus de malalties, les del pulmó i les de la pleura, ans podríem pensar que la pleura no és un tipus de malaltia sinó una causa, juntament amb les malalties, que pot provocar dolor.

Tant se val que el subjecte no ocupi la primera posició en l'oració, que el fet és el mateix, com observem en [12]:

[12] *Si les pàpules es localitzen a la parpella o a la vora de l'ull, es pot presentar una inflamació de la conjuntiva o de la còrnia, que també guareix quan s'eliminen les lesions.*

EXPL.: Si no repetim la preposició davant l'element «la còrnia», podria semblar que està unit al mateix nivell que «una inflamació de la conjuntiva», quan en realitat tant «de la conjuntiva» com «de la còrnia» depenen de «una inflamació».

[13] *L'obstrucció nasal es presenta sempre que es produeix una reducció del diàmetre de les fosses nasals o de la rinofaringe.*

EXPL.: La preposició *de* davant la rinofaringe marca la relació diàmetre *de...* *o de*, i evita d'interpretar-ho com una reducció... *o la*.

Fins i tot en casos en què pròpiament no hi ha subjecte, perquè no hi ha verb, cal repetir la preposició quan la frase té un sentit diferent del que tindria sense repetir la preposició:

[14] *La crítica de la teologia transcendental i de les proves racionals de l'existència de Déu.*

- b)** Possibilitat de confondre un complement del predicat nominal amb un altre predicat nominal.

L'oració de relatiu que fa de predicat nominal té el nucli (el verb) i uns complements locatius d'aquest que estan coordinats entre ells:

⁴ Dient que la repetició de la preposició elimina l'ambigüitat no ho diem tot, perquè tal afirmació emmena a plantejar-se el cas en què no hi ha cap preposició. Podem dir *Vam anar a Poblet i a Santes Creus* perquè no s'interpreti que es tracta d'un sol lloc, com seria el cas de *Vam anar a Vilanova i la Geltrú*. Però si diem *Vam visitar Poblet i Santes Creus*? Si tant ens convé d'eliminar qualsevol possibilitat d'ambivalència hem de buscar un altre recurs: *Vam visitar els monestirs de Poblet i Santes Creus*. Anàlogament (si bé en aquest cas es tracta d'un exemple de repetició/elisió de preposicions), *Les obres de Verdaguier i Guimerà* (dos autors) podria interpretar-se com *Les obres de Rovira i Virgili* (un sol autor). En canvi, és clar si diem *Les obres de Verdaguier i de Guimerà*. I és també el que caldria dir en lloc de *Aquest estiu he llegit Verdaguier i Guimerà*. (Deixem de banda que el mínim de cultura literària suposable en el lector fa innecessàries aquestes maniobres.)

[15] *Els furóncols més perillosos són els que es localitzen al llavi superior o al nas* (Enciclopèdia de medicina i salut [=EMS], I, p. 86).

EXPL.: Si en comptes de «al nas», escrivim «el nas», podria semblar que aquest sintagma és un segon PN unit al primer mitjançant la conjunció *o*, o sia unit a «els que es localitzen al llavi superior».

c) Possibilitat de confondre un complement del complement directe amb un altre CD.

El sintagma que fa de complement directe té un nucli i uns complements locatius d'aquest coordinats entre ells:

[16] *L'eliminació de secreció nasal pels orificis del nas obliga a moure-se constantment i pot causar irritacions en el vestíbul nasal i en el llavi superior*.

EXPL.: «en el vestíbul nasal» i «en el llavi superior» són dos complements locatius de «irritacions» coordinats entre ells. Si el segon sintagma no dugués la preposició podria semblar un altre CD.

El sintagma que fa de complement directe té un nucli i uns complements determinatius d'aquest coordinats entre ells; notem, a més, que els dos termes coordinats són heterogenis:

[17] *Les epistaxis també poden constituir una manifestació d'alguns tumors nasals o de rinofaringe* (EMS, IV, p. 55).

EXPL.: «de rinofaringe» és un complement determinatiu de «una manifestació»; d'ací que hi hagi la necessitat de la preposició *de*; a més, els termes «alguns tumors nasals» i «rinofaringe» són clarament heterogenis.

[18] *L'obstrucció nasal constitueix una de les manifestacions més habituals de les malalties i dels trastorns del nas i de la rinofaringe*.

EXPL.: Els dos termes són heterogenis quant a gènere. Sí, però, que es podria dir ... *més habituals de les malalties i trastorns del nas i la rinofaringe*, en què la supressió de l'article que acompanya *trastorns* fa que aquest terme formi un bloc amb *malalties*.

d) Possibilitat de confondre un complement determinatiu secundari que determina un complement primari, amb un altre complement determinatiu primari.

Un complement determinatiu (primari) pot estar determinat per un altre complement determinatiu (secundari):

[19] *L'epistaxi es produeix a conseqüència d'alguna malaltia de les fosses nasals o d'un trastorn general de l'organisme*.

EXPL.: En aquest cas, la repetició de la preposició marca que «d'un trastorn general» depèn de «a conseqüència» i que «un trastorn general» no està al mateix nivell que «les fosses nasals».

2. Per possibilitat de dues preposicions distintes

A vegades, entre dues preposicions possibles cal discernir quina és la que en realitat enllaça la frase. Sense repetir la preposició es produiria ambigüitat⁵.

[20] *L'acne del nadó es caracteritza per pàpules i per pústules al nas, a les galtes i al front*.

EXPL.: Si no repetim la preposició *a*, o sia si escrivim «les galtes» en comptes de «a les galtes» i «el front» en comptes de «al front», podríem mal interpretar que la preposició que regeix aquests elements és *per*. Sí, però, que es podria dir «... al nas, galtes i front», en què amb la supressió d'articles, es forma un bloc sintàctic.

[21] *Les fibres musculars del diafragma s'insereixen a la cara anterior de la columna lumbar, als arcs inferiors de les últimes costelles i a l'extrem de l'estern*.

EXPL.: «als arcs...» i «a l'extrem de l'estern» depenen de «s'insereixen a»; si escrivim «els arcs...» i «l'extrem de l'estern», podria semblar que aquests elements depenen de «la cara anterior de».

[22] *Aquestes berrugues se solen localitzar als palmells i als dits, al voltant de les ungles o als genolls* (EMS, I, p. 60).

EXPL.: Si escrivim «els genolls», es podria interpretar com «al voltant de les ungles o dels genolls».

Vegem ara diversos grups d'exemples:

[23] *El dolor toràcic pot ésser degut a trastorns dels ossos o dels músculs que formen la paret toràcica*.

[23a] *El dolor toràcic pot ésser degut a trastorns dels ossos o als músculs que formen la paret toràcica*.

[23b] *El dolor toràcic pot ésser degut a trastorns dels ossos o O els músculs que formen la paret toràcica*.

La solució [23b] és ambigua, car tant pot correspondre a [23] com a [23a]. En realitat vol correspondre a [23].

[24] *Són persones que dediquen una bona part de la seva vida a l'estudi de la llengua, dels autors i de la cultura de la Grècia i la Roma clàssiques*.

[24a] *Són persones que dediquen una bona part de la seva vida a l'estudi de la llengua, als autors i a la cultura de la Grècia i la Roma clàssiques*.

⁵ A vegades no és el cas haver de discernir amb quina preposició enllaçem la frase, sinó que l'ambigüitat és per una qüestió tota altra:

[1] Hem parlat del color de la camisa i de la corbata.

[2] Hem parlat del color de la camisa i la corbata.

[3] Hem parlat del color de la camisa i del de la corbata.

[4] Hem parlat del color de la camisa i també hem parlat de la corbata.

El cas [1] és ambigu, mentre que [2] o és ambigu o equival a [3]. En canvi, en [3] i en [4] el sentit de cada frase és inqüestionable.

[24b] *Són persones que dediquen una bona part de la seva vida a l'estudi de la llengua, els autors i la cultura de la Grècia i la Roma clàssiques.*

La solució [24b] és ambigua, perquè tant pot correspondre a [24] com a [24a]. En realitat vol correspondre a [24].

Hi ha casos en què el sentit lingüístic demana la repetició explícita de la preposició: la construcció [25] redactada segons [25a] podria fer pensar si no es tracta de [25b], cosa evidentment falsa; semblantment, [26] tant pot voler dir [26a] com [26b]:

[25] *El virus de l'herpes simple tipus 1 és el responsable de les infeccions localitzades per sobre la cintura, com ara als llavis, als dits, als ulls o al tòrax.*

[25a] *El virus de l'herpes simple tipus 1 és el responsable de les infeccions localitzades per sobre la cintura, com ara als llavis, Ø els dits, Ø els ulls o Ø el tòrax (EMS. I, p. 66).*

[25b] *El virus de l'herpes simple tipus 1 és el responsable de les infeccions localitzades per sobre la cintura, com ara als llavis, per sobre els dits, per sobre els ulls o per sobre el tòrax.*

EXPL.: Sí, però, que podríem resoldre aquest exemple així: «... com ara als llavis, dits, ulls o tòrax», amb eliminació d'articles i consegüent formació de bloc sintàctic.

[26] *El conveni sobre el comerç dels pesticides i Ø els productes químics perillosos pretén...*

[26a] *El conveni sobre el comerç dels pesticides i dels productes químics perillosos pretén...*

[26b] *El conveni sobre el comerç dels pesticides i sobre els productes químics perillosos pretén...*

3. Per possibilitat de diversa interpretació de la conjunció o

Cal dir, a més, que hi pot haver algun cas en què convingui de repetir la preposició a fi d'evitar que la conjunció disjuntiva *o* pugui ser interpretada amb valor d'equivalència o sia sinonímia. En comptes de [27] ha de ser [27a]:

[27] *Es pot presentar una inflamació de la conjuntiva o Ø còrnia.*

[27a] *Es pot presentar una inflamació de la conjuntiva o de la còrnia.*

EXPL.: Si no repetim la preposició *de*, hom podria interpretar que *còrnia* és sinònim de *conjuntiva*.

Hi hauria una altra possibilitat, [27b], però també seria desaconsellable pel que hem vist abans en 1 a:

[27b] *Es pot presentar una inflamació de la conjuntiva o la còrnia.*

4. Per possible contrarietat lingüística en la segmentació

Encara que pròpiament no es tracti d'ambigüitat, sí que pot haver-hi contrarietat lingüística⁶ en cas de no repetir la preposició. Així, és millor [28] que no pas [28a], i [29] que no pas [29a]:

[28] *En algunes malalties vasculares i en determinades alteracions sanguínies de la coagulació, les epistaxis repetides poden constituir el símptoma principal.*

[28a] *En algunes malalties vasculares i Ø determinades alteracions sanguínies de la coagulació, les epistaxis repetides poden constituir el símptoma principal (EMS. IV, p. 55).*

EXPL.: Sense la preposició *en* davant de «determinades», hom podria llegir, en un primer moment, «malalties vasculares i determinades» com un bloc.

[29] *«pínic 'menjada al camp o a la muntanya amb provisions preparades'».*

[29a] *«pínic 'menjada al camp o la muntanya amb provisions preparades'» (Diccionari etimològic, Enciclopèdia Catalana, 1996, s.v. pínic).*

II. Preferentment amb repetició

La repetició de preposicions és preferible quan es dona **heterogeneïtat** d'estructures o **contracció** d'articles i quan es tracta de **preposicions àtones** (en sèries curtes i sintagmes precedits d'article). Vegem-ho detalladament.

1. Per heterogeneïtat i contracció

L'heterogeneïtat, com ja hem dit, pot ser deguda al fet que els termes siguin de diferent categoria gramatical o bé, encara que pertanyin a la mateixa categoria, siguin de diferent gènere, diferent nombre o, en fi, tinguin diferent estructura. Un altre factor que afavoreix la repetició de la preposició és que algun element de la sèrie contingui una contracció de preposició i article.

[30] *Si les pàpules es localitzen a la parpella o a la vora de l'ull, es pot presentar una inflamació de la conjuntiva o de la còrnia, que també guareix quan s'eliminen les lesions.*

EXPL.: L'heterogeneïtat consisteix en el fet que «la parpella» és un substantiu precedit d'article, mentre que «a la vora de» és una locució prepositiva.

[31] *Les lesions es localitzen sobretot a la cara, al coll, a les parpelles i a les aixelles.*

EXPL.: Els elements de la sèrie són tots substantius, però de diferent gènere o nombre, cosa que comporta existència o no

⁶ «Entenem per contrarietat lingüística un cert tipus de defecte contra la claredat que no arriba a produir veritable ambigüitat però sí que fa que el lector hagi de rectificar allò que havia entès d'antuvi», Josep RUAIX. *Observacions crítiques i pràctiques sobre el català d'avui* 2. Ruaix. Moià 1995, p. 130.

de contraccions. Sí, però, que podríem resoldre aquest exemple elidint els articles del segon i següents elements: *Les lesions es localitzen sobretot a la cara, coll, parpelles i aixelles* (aquí ja no hi ha problemes de contraccions ni de gènere i nombre, marcats per l'article).

- [32] *L'acte fulminant cursa amb brusca aparició de febre i erupció amb elevat grau d'inflamació ulcerativa i lesions crostoses a l'esquena, al pit i a la cara.*

EXPL.: Com l'anterior. Sí, però, que podríem dir: ... *i lesions crostoses a l'esquena, pit i cara.*

- [33] *Les glàndules sudorípares apocrines es troben a les aixelles, a l'engonal, als genitals i a l'arèola mamària.*

EXPL.: Com els anteriors; notem, a més, que un dels elements de la sèrie, concretament el darrer, duu un adjectiu determinatiu que l'afecta a ell sol. Sí, però, que es podria dir ... *es troben a les aixelles, engonal, genitals i arèola mamària.*

- [34] *acefalo-raquia: f. Absència congènita del cap i de la columna vertebral.*

- [35] *Les característiques del dolor, la localització, la irradiació o la intensitat que presenta [...] depenen de l'estructura afectada i del trastorn causal.*

EXPL.: L'EMS, IV, p. 61, diu, defectuosament: «... depenen de l'estructura afectada i el trastorn causal».

- [36] *La respiració s'adapta a les necessitats de l'organisme i s'adequa al consum d'O₂ i a la producció de CO₂ (EMS, IV, p. 48).*

- [37] *La coloració de la pell és deguda fonamentalment al pigment melanina i a la sang que circula pels vasos del derma.*

EXPL.: En l'EMS, I, p. 42, es diu, defectuosament: «... al pigment melanina i la sang que circula...»

- [38] *Les lesions es localitzen al coll i als ulls.*

- [39] *La disfàgia s'acompanya de sensació de cos estrany a la faringe o a l'esòfag, provocada per la detenció del bol alimentari a l'interior d'aquests òrgans.*

- [40] *La diarrea es produeix quan per alguna raó s'acumulen líquids o substàncies nutritives a l'intestí prim i al gros.*

EXPL.: Notem que, a més del fenomen de la contracció, en aquest exemple el primer terme consta de substantiu i article, mentre que el segon terme té el substantiu elidit.

- [41] *L'acumulació de líquids o de substàncies nutritives a l'intestí prim i al gros es pot presentar, esquemàticament, amb tres mecanismes.*

- [42] *Aquest estiu es farà un estudi de les formigues a les cases i als pares i jardins de la capital catalana.*

- [43] *Els estudis angiogràfics permeten d'observar clarament la forma i la grandària dels vasos i de les cavitats que hom vol explorar.*

EXPL.: Noteu, una vegada més, la diferència de gènere i, consegüentment, de contracció. Sí, però, que podríem dir «dels vasos i Ø cavitats».

- [44] *Així veiem que, pel que fa als adverbis i a les preposicions, l'aprenentatge dels verbs anglesos es complica.*

- [45] *Durant l'últim any a la universitat em vaig dedicar als estudis i a altres activitats igualment saludables.*

EXPL.: En aquest exemple, el primer terme va precedir d'article i el segon d'un adjectiu indefinit.

- [46] *La cianosi per manca d'oxigenació de la sang es produeix en les malalties que provoquen insuficiència respiratòria, com les crisis asmàtiques greus, les malalties bronco-pulmonars obstructives cròniques, el col·lapse pulmonar, la malaltia de la membrana hialina, cossos estranys a la tràquea o als bronquis, o edema pulmonar.*

EXPL.: Aci, «als bronquis» és un complement determinatiu de l'adjectiu *estranys* (en EMS, IV, p. 60, incorrectament «o els bronquis»); notem que, a més, hi ha el factor de la contracció.

2. Per atonicitat de les preposicions (en sèries curtes i sintagmes precedits d'article)

En una sèrie curta d'elements (dos com a màxim) precedits d'article, la atonicitat de les preposicions que consten d'un o dos fonemes (*a, en, de*) afavoreix la repetició, encara que els elements de la sèrie siguin homogenis o no hi intervingui el problema de la contracció.

- [47] *El tub digestiu acull diversos tipus de gasos, que es localitzen principalment a l'estómac i a l'intestí gros.*

- [48] *L'eructe és un procés fisiològic normal, que es produeix quan petites quantitats d'aire que han entrat a l'esòfag o a l'estómac junament amb el bol alimentari puguen fins a la cavitat bucal.*

- [49] *Si la pèrdua de sang per l'orella és deguda a una fractura cranial o a un tumor, l'otorràgia pot ser greu.*

- [50] *Aquesta paraula es troba en l'anglès americà i en l'anglès britànic.*

- [51] *Quins són els moviments característics de la inspiració i de l'expiració?*

III. Preferentment amb elisió

L'elisió de preposicions és afavorida per tres factors: 1) **tonicitat**, 2) **llargada de la sèrie**, i 3) **homogeneïtat** (en preposicions àtones no seguides d'article). Vegem, doncs, repartits per grups, uns quants exemples en els quals és preferent d'elidir la preposició a partir del segon terme de la sèrie:

1. Per tonicitat

Essent l'elisió de preposicions un fenomen d'economia lingüística, evidentment resulta més útil estalviar-se preposicions tòniques, les quals carreguen més la frase, que no pas preposicions àtones. Així, tenim tendència a elidir les preposicions tòniques (*contra, sense, sobre, des de, cap a*, etc.), com s'observa en els següents exemples:

- [52] *Lluitar contra la fam, Ø el terror i Ø la misèria.*

- [53] *Miro totes les coses sense l'odi esclavitzant d'alguns i Ø l'enveja paralitzadora d'altres.*

- [54] *Els satèl·lits registren tot tipus de dades sobre temperatures, Ø vents, Ø onades, Ø marees i Ø canvis en el pendent de la superfície provocats pels corrents.*

EXPL.: Notem a més, en aquest cas, l'absència d'articles.

- [55] *Una sèrie d'actes que han volgut reprendre amb voluntat de futur la vocació de presència i fidelitat dels caputxins envers el poble català, des de l'animació i predicació pastoral, Ø l'atenció als més pobres i Ø la participació en la vida i en els moviments intel·lectuals i culturals generats a casa nostra.*
- [56] *El dolor s'estén cap al coll, Ø l'espatlla i Ø l'extremitat superior esquerra.*

2. Per llargada de la sèrie

Quan la sèrie és llarga (més de dos termes) la tendència a l'elisió de preposicions és més forta. Distingim tres casos:

a) Amb preposicions d'un o dos fonemes i absència d'articles:

- [57] *Han identificat unes mil espècies de cucs, Ø cargols i Ø crustacis.*
- [58] *En 1954, Yves Congar fou desterrat a Jerusalem per causa de sospita, Ø acusacions falses i [Ø] malentesos que recaigueren sobre la seva persona.*
- [59] *La FAO publicà, en anglès, Ø espanyol i Ø àrab, una guia sobre l'acumulació, l'emmagatzemament i l'eliminació de pesticides caducats.*
- [60] *La humanitat tindrà la possibilitat de modificar o Ø accelerar l'evolució natural i Ø crear, fins i tot, peces genètiques de "caràcter artificial", producte de la imaginació i de la voluntat.*

b) Amb preposicions d'un o dos fonemes i presència d'articles:

- [61] *Els aris vivien de l'agricultura, Ø la ramaderia i Ø la caça.*
- [62] *Per als joves magribins, l'àrab és la llengua afectiva, i el francès la de la raó, Ø l'ordre i Ø la integració obligatòria.*
- [63] *El vèrtex, o la punta del cor, constitueix el punt de convergència de la cara anterior, Ø la lateral esquerra i Ø la diafragmàtica (EMS, III, p. 15).*

Notem que en els exemples [62] i [63] hi ha, a més, elisió de substantius.

- [64] *La circulació limfàtica flueix en els ganglis retrofaringis, Ø els jugulars profunds i Ø els paratraqueals (EMS, IV, p. 21).*
- [65] *El desplaçament de les estructures respiratòries es produeix, per exemple, en les deformacions nasals, Ø les desviacions de l'envà nasal i Ø les seqüeles de traumatismes nasals (EMS, IV, p. 53).*
- [66] *L'obstrucció deguda al desenvolupament d'alguna estructura respiratòria es presenta en els pòlips nasals, Ø les vegetacions adenoides, Ø els tumors nasosinusals i Ø els tumors de càvum.*

c) Amb preposicions de tres o més fonemes:

- [67] *Els hàbitats litorals estan amenaçats per la contaminació, Ø el desenvolupament, Ø la pesca excessiva o Ø el rescalfament climàtic.*
- [68] *Les vies respiratòries superiors són constituïdes per les fosses nasals, Ø els sins paranasals i Ø la faringe (EMS, IV, p. 13).*

[69] *Mitjançant la base, el cor es relaciona essencialment amb els grans vasos, Ø l'esòfag i Ø una part del pulmó dret.*

[70] *L'estómac conté fonamentalment aire, que hi entra amb el bol alimentari i Ø la deglució de saliva, i que se situa a la regió del «fundus», on es forma una gran bombolla.*

3. Per homogeneïtat (en preposicions àtones no seguides d'article)

Com ja hem dit, entenem per termes homogenis aquells que són de la mateixa categoria gramatical, del mateix gènere o nombre, o, en fi, que tenen la mateixa estructura. Exclosos ja altres casos, en aquest darrer grup es tracta de casos amb preposicions àtones i sense que els elements coordinats vagin precedits d'article; lògicament, no s'hi dona el problema de la contracció.

- [71] *Moviments alternatius d'inspiració i Ø expiració.*
- [72] *Gràcies a la volta al món del vaixell britànic HMS Challenger, es van començar a cartografiar els oceans i Ø mesurar-ne la profunditat.*
- [73] *Els crancs baioneta es reunien en lluna plena, durant una marea de primavera, per copular i Ø desovar.*
- [74] *Els vasos sanguinis pulmonars són el mitjà de què l'organisme disposa per a obtenir O₂ i Ø eliminar CO₂.*

Notem que la globalitat implica homogeneïtat:

- [75] *Condicions satisfactòries per a ell i Ø família.*
EXPL.: *ell i família* són presos globalment, formen un bloc.

A propòsit de la globalitat, notem també que quan tenim un sintagma determinatiu que afecta dos (o més) elements anteriors, és aconsellable d'elidir preposició i article dels elements segon (tercer, etc.), perquè es vegi que formen un bloc amb l'element primer. Així, és millor [76b] que no pas [76a]:

- [76a] *No havent-hi conflictes armats, aquesta cooperació naval regional es podria estendre conjuntament al control i al compliment de la reglamentació sobre la contaminació.*
- [76b] *No havent-hi conflictes armats, aquesta cooperació naval regional es podria estendre conjuntament al control i Ø compliment de la reglamentació sobre la contaminació.*
EXPL.: «de la reglamentació sobre la contaminació» afecta «control» i «compliment».

CONCLUSIÓ

Tractant de la repetició o elisió de preposicions, hem distribuït la casuística en tres grups: I. Obligatòriament amb repetició, II. Preferentment amb repetició, i III. Preferentment amb elisió.

Cal dir, però, que aquests diferents casos sovint s'imbriquen, és a dir, tenen punts de contacte, es barregen o acumulen, com ja hem indicat a propòsit d'alguns exemples. Tanmateix, el nostre intent de classificació creiem que no haurà resultat inútil.♦